

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

שמיני

(חלק יז — שיחה א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2021

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

שמיני

איינ סדרה, זיינען פאַראַן כמה פרשיות המפסיקות ביניהן — איז אָבער די נקודה משותפת הנ"ל פאַראַן דוקא ביי די פּרשיות (אפילו ניט סמוכות) וואָס זיינען אין דער זעלבער סדרה.⁵

ב. פון דעם איז מובן אויך בנוגע צו אונזער סדרה, אַז טראַץ דעם וואס מצד אחד האָט די התחלת הסדרה „ויהי ביום השמיני“ אַ סך מער שייכות צום סיום הסדרה שלפני ווי צו דער פרשה „זאת החי' גו"ם" (וואָס איז ביים סיום פון סדרת שמיני) — וכמובן אויך בפשטות, אַז „ויהי ביום השמיני“ קומט בהמשך צום ענין פון שבטת ימי המילואים שבסיום פון דער פריערדיקער סדרה, משא"כ מיט „זאת החי' האָט עס לכאורה ניט קיין שייכות — וויבאַלד אָבער אַז יעדע סדרה האָט אַ נקודה מיוחדת, וואָס אין איר איז זי אויסגעטיילט פון אַלע אַנדערע סדרות, איז פאַרשטאַנדיק, אַז די פרשיות „ויהי ביום השמיני“ און „זאת החי' האָבן ביי דע איין תוכן מיוחד וואָס איז ניטאָ אין פרשת „קח את אהרן גו"ם"; און דער דאָזיקער תוכן ווערט אַרויסגעבראַכט אין שם הסדרה — „שמיני“.

ג. פון דעם וואָס אינעם נאָמען פון דער סדרה איז ניט אָנגעדייט אַז דאָ רעדט זיך וועגן (שמיני ל)מילואים, און

א. שוין גערעדט פיל מאָל וועגן חלוקת הסדרות — ג"ן סדרים דאורייתא: — אַז הגם אין יעדער סדרה זיינען דאָ כמה פרשיות, וואָס יעדער פרשה איז אַן ענין בפני עצמו, פונדעסטוועגן, פון דעם גופא וואָס אַלע פרשיות זיינען אין דער זעלבער סדרה, איז אַ הוכחה אַז עס בינדט זיי איין נקודה משותפת.

און וויבאַלד אַז דער תוכן פון יעדער זאָך ווערט אַרויסגעבראַכט און אָנגעדייט אין „שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש" — איז מובן, אַז די נקודה התיכונה [וועלכע איז דאָ אין אַלע ענינים פון דער סדרה] איז מרומז אין דעם נאָמען פון דער סדרה (וואָרום די שמות הסדרות זיינען דאָך נעמען עפ"י תורה).³

און אע"פ אַז בנוגע דעם תוכן הפרטי פון יעדער באַזונדער פרשה, איז דער חילוק צווישן דער ערשטער און דער לעצטער פרשה פון איין סדרה גרעסער ווי דער חילוק צווישן דער ערשטער פרשה פון אַ סדרה און דער לעצטער פרשה פון דער סדרה שלפני — וויבאַלד די פרשיות זיינען בסמיכות איינע צו דער צווייטער (און „סמוכים" איז דאָך אַ לימוד ע"פ תורה⁴), בעת אַז צווישן דער ערשטער פרשה און דער לעצטער אין

1) ראה זח"א (מהנ"ע) קד, ב. ח"ב רו, ב. תקו"ז תי"ג (כט, רע"ב). ועוד.

2) ראה שער היחוד והאמונה פ"א.

3) ראה בכל הנ"ל לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך.

4) גם בפשט"מ (וגם מסדרה אחת לסדרה שלפני — ראה פרש"י ר"פ משפטים, ר"פ בהעלותך. ר"פ שלח). ולא רק במשנה תורה. וראה ברכות כא, ב. וש"נ.

5) ראה גם לקו"ש ח"ח ע' 114.

6) יא, ב ואילך. והפרשיות שלפנ"ז כולם היו ביום שמיני למילואים ע"פ פשוטת הכתובים. ולהעיר מפרש"י שם: את כולם השוה כו' לפי שהושוו בדמימה כו'.
7) צו ח, ב ואילך.

מתלבש אין דער בריאה¹¹, און „שמיני“ איז מרמז אויף דעם אור וואָס איז הע־ כער פון התלבשות אין וועלט, בחי' האור שלמע' מהשתל¹².

אַבער לאידך גיסא, ווייזט דער טייטש פון וואָרט „שמיני“ גופא – אַכטער – אַז דאָס איז ניט קיין ענין בפני עצמו, נאָר אַ זאָך וואָס האָט אַ שייכות (און קומט בהמשך) צו די ענינים פון „שבעה“.

און דאָס איז דער אויפטו אין דעם ענין פון „שמיני“ – אין דעם דריקט זיך אויס די שלימות אין גילוי אלקות: דער תכלית הכוונה איז, אַז אויך דער אור וואָס איז העכער פון השתלשלות זאָל נמשך ווערן (בגילוי) אין וועלט – און דאָס איז מרומז אין וואָרט „שמיני“, אַז אויך דאָס וואָס ס'איז מובדל און העכער פון דער בריאה (פון בחי' „שבעה“ – כנ"ל בכלי יקר), זאָל זיין אין אַן אופן פון „שמיני“ וואָס איז שייך צו (בחינת ז') די עניני הבריאה.

ה. און דאָס איז אויך דער ביאור וואָס דער „כנור של ימות המשיח“¹³ וועט זיין פון „שמונה נימין“¹⁴:

דער חידוש וואָס וועט זיך אויפטאָן בימות המשיח – „ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר“¹⁵, אַז טראָץ דעם וואָס „כבוד הוי'“ איז באין ערוך העכער פון דער

אפילו ניט אַז ס'רעדט זיך וועגן אַן אַכטן טאָג בכלל – וואָרום די סדרה הייסט ניט „יום שמיני“⁸, נאָר „שמיני“ (סתם) – איז מובן, אַז דאָ איז נוגע דער כללות'דיקער ענין פון „שמיני“ – אַן אַכטער – און ניט דער פרטיות'דיקער ענין (פון מילואים אָדער ימים) אין וועלכן ער איז דער אַכטער.

וע"פּ המבואר (לעיל ס"ב) – אין דעם חילוק צווישן דער שייכות צום סיום הסדרה שלפני' און דער שייכות צו אַן אַנדער פרשה אין דער סדרה גופא – קומט אויס, אַז פרשת „קח את אהרן“ פון דער פריערדיקער סדרה איז – בנוגע נקודה המשותפת – בלויז אַ הקדמה צו „שמיני“, אַבער ניט אַז זי איז אַ טייל פון „שמיני“ [בדוגמא ווי דאָס איז בפשטות, אַז די „שבעת ימי המילואים“ זיינען אַ הקדמה צום יום השמיני]; משא"כ „זאת החי'“ איז אַ טייל פון „שמיני“ גופא.

ד. וועט מען עס פאַרשטיין בהקדים, וואָס אין דעם תוכן פון מספר „שמיני“ געפינט מען צוויי קצוות: פון איין זייט, ווייזט דער מספר שמיני אויף אַן ענין וואָס איז מובדל בערך פון די ז' שקדמו לו; און ווי דער כלי יקר⁹ איז מבאר, אַז אַלע ענינים פון דער בריאה זיינען במספר ז', און דער מספר „שמיני“ איז „מיוחד אליו יתברך“.

און דער פירוש דערפון איז, כמבואר בכמה מקומות¹⁰, אַז דער מספר „שבעה“ איז ניט בלויז כולל די ענינים וואָס אין דער בריאה גופא, נאָר אין דעם ווערט נכלל אויך דער אור אלקי וואָס איז זיך

(11) ראה תש"ד שם סוף סעיף יו"ד (ותשה) שבזה נכלל גם אור הסוכ"ע.

(12) וכל' הכלי יקר „כי מספר זה מיוחד אליו ית'“.

(13) שהובא בכלי יקר שם.

(14) ערכין יג, ב. וראה לקו"ת תזריע כא, ד.

(15) ישעי' מ, ה. וראה כלי יקר שם „שלימות המשיח נגלה כבו' ה' וראו כל בשר כי ה' אחד רוכב על ז' כו“.

(8) להעיר שברמב"ם בסדר תפלות כו' בסופו כ' ויהי ביום השמיני.

(9) ריש פרשתנו. וראה רבינו בחיי כאן.

(10) ראה ד"ה ויהי ביום השמיני דשנת תש"ד ותשה. לקו"ש ח"ג ע' 974.

דוש: "סאיז אַ אויפטו און אַ הוספה אין עולם, וויבאלד אַז דאָס וואָס דער בשר „זעט" כבוד הוי' איז עס ניט מצד זיין טבע.

דער (אמת'ער) פירוש פון „בדרך פשי-טות" איז, אַז דאָס וואָס דער בשר וועט זען „כבוד הוי'" וועט עס זיין מצד די תכונות און טבע פון דעם בשר גופא²⁰ אין דעם זעלבן אופן ווי עיני בשר זעען דברים גשמיים, וואָס דאָס איז מצד דער טבע ותכונה פון די עיני בשר גופא²¹.

און דאָס איז די שייכות פון ימות המשיח מיט מספר „שמונה": דער „ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר" (וואָס וועט זיך אויפטאָן בימות המשיח) דריקט אויס די צוויי קצוות הנ"ל וואָס אין בחי' „שמונה": דער „כבוד הוי'" איז העכער און מובדל בערך פון דער בריאה וואָס איז במספר ז', און אעפ"כ וועט ער נתגלה ווערן אין וועלט אין אַזאַ אופן אַז דאָס (זעען דעם גילוי) וועט זיין מצד

בריאה¹⁶, וועט ער דאָן זיין בגילוי אין אַן אופן פון „וראו כל בשר" – אין אַ ראי' מוחשית פון בשר הגשמי¹⁷, ביז אַז דער גילוי בחי' כבוד הוי' וועט זיין (ניט בדרך חידוש, נאָר) בדרך פשיטות אין עולם הגשמי.

ד. ה. אַז דאָס וואָס דער בשר הגשמי וועט זען „כבוד הוי'", וועט עס זיין מצד די תכונות און טבע פון זיין (דאָמאָלסדי-קער) גשמיות'דיקער מציאות, וואָס דע-מאָלט איז עס דער אמת'ער אופן פון „בדרך פשיטות":

בשעת דער בשר „זעט" כבוד הוי' נאָר מצד דעם וואָס דער „כבוד הוי'" איז בלי גבול און דערפאר קען ער אַראָפּקומען אויך למטה מטה ביז צו „געזעען" ווערן אויך דורך בשר הגשמי¹⁸ [דאָס נעמט זיך אָבער ניט מצד די תכונות של הבשר גופא] – דעמאָלט איז דער גילוי אלקות אין וועלט (אפילו ווען דאָס קומט אין ראי' מוחשית¹⁹) אין אַן אופן פון „חי-

(20) „וכמו"כ בגילוי הנבואה שיהי' לעתיד בכא"א וכמ"ש ואשפור את רוחי על כל בשר גו' ולא כמו גילוי הנבואה בנביאים שיש בזה כמה תנאים כו' ואחר כ"ז הי' גילוי הנבואה כדבר פלא שלמעלה מהטבע כו' משא"כ לעתיד יהי' הנבואה כמו דבר טבעי" (המשך שם ע' תתקלו). והיינו, אף שגילוי הנבואה הוא באופן של ראי' הרי מכיון שצריך לזה כמה תנאים כהקדמה לזה „אין הנבואה חלה אלא על כו'" (רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ה"א) וגם לאחר כל התנאים אלו „אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם וכו'" (שם ה"ד). וגם כשמכוונים דעתם, אפשר שתשרה שכונה עליהן ואפשר שלא תשרה" (שם ה"ה), וגם בזמן גילוי הנבואה צריך להיות ההכנה וכמו ויפשוט גו' ואראה ואפול על פני (כהובא בהמשך שם). הרי מוכח, שלא רק שאיז בדרך פשיטות מצד טבע המטה אלא גם ש,הטבע לא יוכל לקבל זאת וע"כ הי' צ"ל הפשטת הגשמי וביטול החושים כו'" – דבר חידוש.

(21) ראה בהמשך שם „דכמו שעכשיו תפיסת היש והמציאות הוא דבר טבע, כמו"כ יהי' לעתיד תפיסת האלקות כדבר טבעי כו'".

(16) ראה ד"ה מצה זו תרע"ה (בהמשך תער"ב ח"ב ע' תתקל) דכבוד ה' הוא מל' דא"ס כמו שהוא לפנה"צ.

(17) וראה תו"ח תצוה תפכ, א ואילך. שער האמונה פכ"ה. ובתו"ח שם: אפילו בהמות יכירו את בוראם ויבין כל יצור כו'.

(18) ראה המשך תער"ב שם ע' תתקלא שעד"ז הי' בעת מ"ת.

(19) בכללות כשהגילוי הוא באופן של ראי' הו"ע של פשיטות ולכן הובא הדוגמא לזה (המשך תער"ב שם ע' תתקלה) מקי"ס וביהמ"ק: בשעת קי"ס דאז הכל גילוי האוא"ס כו' וכן בביהמ"ק דכשם שבא לדאות כך בא ליראות (תגיגה ב, א וש"ג).

אמנם אמיתית הענין בדרך פשיטות הוא כאשר בא מצד טבע הבשר גופא, משא"כ בעת קי"ס הי' זה „מצד הגילוי דאוא"ס" ועד"ז בביהמ"ק ש,הי' גילוי אוא"ס" ולכן אמיתית הפשיטות תהי' לעת"ל, ראה שם ע' תתקלו, וביותר מזה יהי' לעתיד כו'". וראה שם ח"ג ס"ע ארסג ואילך.

„מעשינו ועבודתנו“ טוט מען אויף דעם „גילוי אור א״ס ב״ה בעוה״ז הגשמי“, איז דאָך דאָס מצד דער מעלה פון מצוות [ווי ער זאָגט דאָרט גופא אַז „בעשייתה (של המצוה) ממשיך האדם גילוי אור א״ס ב״ה מלמעלה למטה להתלבש בגשמיות בעוה״ז“], איז מיט וואָס איז עס פאָר-בונדן דווקא מיטן „זמן משך הגלות“?

איינער פון די ביאורים (בדרך אפשר) בזה:

בכדי אַז דער גילוי פון ימוה״מ ותחה״מ זאָל זיין נרגש מצד טבע העולם גופא (כנ״ל סעיף ה׳), איז עס דווקא ווען די המשכה אלקות שע״י המצוות (וואָס די המשכה קומט לידי גילוי לע״ל) איז ניט ווי אַ צוגעגעבענע זאָך אין וועלט [ד. ה. די מצוות טוען אויף נאָר אַז אין וועלט זאָל ציחונטן אַן אור אלקי, אָבער די וועלט גופא פאָרבלייבט ווי זי איז געווען פריער מצד איר התהוות, „עולם“ לשון העלם], נאָר אַז די המשכה דורך דער מצוה זאָל זיין אין אַזאַ אופן אַז זי מאַכט איבער די גשמיות עוה״ז.

און דערפאָר איז דער גילוי דימוה״מ „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות“ – ווייל דער ענין וואָס איז דאָ אין מצוות [צו איבערמאַכן דעם עולם גופא] איז עס (בעיקר) דורך די מצוות וואָס מען איז מקיים בזמן הגלות.

ת. דער טעם וואָס מעשה המצוות בכ״ל ללות טוען אויף אַזאַ המשכה וואָס מאַכט איבער דעם מהות פון וועלט:

דער תכלית הבריאה פון וועלט איז „בשביל התורה ובשביל ישראל“²⁵, אַז

טבע העולם גופא – דער „אַכטער“ וועט זיין צוזאַמען מיט די „זיבן“.

ו. מען דאָרף אָבער פאַרשטיין: דאָס וואָס די וועלט איז איצט אין אַ אופן וואָס אין איר זעט זיך ניט קיין אלקות [אפילו ניט די דרגא אין אלקות וואָס איז בערך הבריאה], איז עס דאָך (ניט קיין צוגעגעבענע זאָך אויף דער מציאות פון וועלט, נאָר) דערפאָר וואָס די וועלט איז באַשאַפן געוואָרן אין אַזאַ אופן – היינט וויבאַלד אַז דער העלם והסתר וואָס אין וועלט איז מצד איר עצם מציאות²² [וואָס מהאי טעמא ווערט זי אָנגערופן מיטן נאָמען „עולם“ (וואָס דער נאָמען פון יעדער זאָך ברענגט אַרויס זיין תוכן העי-קרי) וואָס איז פון לשון העלם]²³, טאָ ווי איז שייך אַז דער „וראו כל בשר לעתל״ל זאָל זיין מצד ענין הבשר גופא, וויבאַלד אַז דאָס איז היפך פון גדר ותכונת (הבשר) העולם“?

ז. זאָגט דער אַלטער רבי²⁴, אַז דער „גילוי אור א״ס ב״ה בעוה״ז הגשמי“ וואָס וועט זיין בימות המשיח (ותחה״מ) איז „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות“.

ולכאורה: וואָס איז דער דיוק „כל זמן משך הגלות“ דוקא: דאָס וואָס דורך

22 ראה תניא פל״ו „עד שנבא * עוה״ז הגשמי והחומרי ממש והוא התחתון במדריגה שאין תחתון למטה ממנו בענין הסתר אורו ית' וחשך כפול ומכופל עד שהוא מלא קליפות וס״א שהן נגד ה' ממש כו'. וראה לקו״ש ח״ו ע' 22 ואילך. 23 לקו״ת שלח לו, ד. ובביאורו״ז להצ״צ ע' שנה: עולם ל' העלם כמאמר״ל (פסחים ג, א) ע״פ (שמות ג, טו) זה שמי לעלם (לשון העלם שלא כמו שנכתב כו'. 24 תניא רפ״ז.

25 רש״י ר״פ בראשית. וראה גם ב״ר פ״א, ד. ויקר״ פל״ו, ד.

* ולא „שנעשה“ (משא״כ במד״ל בה״א נבא עוה״ז) – בהתחלת התהוות שלו הוא עוה״ז הגשמי.

„גילוי“ זיינען דאך הפכים? און כאָטש אַז דאָס איז לכאורה אַ דבר טבעי, און ווי דער משל גשמי אויף דעם אַז אין עקב שברגל איז דאָ די שליטת הרצון פון נפש מער ווי דאָס איז אין ראש, דאָרף מען דאָס גופא פאַרשטיין, פאַרוואָס האָט דער אויבערשטער אַזוי איינגעשטעלט טבע הבריאה?²⁷

איז די הסברה אין דעם:

בכדי אַז עס זאָל זיך דורכפירן די כוונת הבריאה פון „דירה לו ית' בתחת-נים“ אַז די וועלט גופא זאָל ווערן אַ דירה פאַר דעם אויבערשטן אויך מצד איר טבע²⁸, האָט דער אויבערשטער באַ-שאַפן די וועלט אין אַזאַ אופן, אַז אין איר זאָל זיך אָפּשפיגלען איר כוונה און תכלית. און היות אַז די כוונה וואָס די וועלט איז באַשאַפן געוואָרן אין אַן אופן פון העלם והסתר איז בכדי אַז דערפון זאָל אַרויסקומען אַ העכערער גילוי – „יתרון האור מן החושך“ – דערפאַר איז די וועלט איינגעשטעלט געוואָרן באופן כזה, אַז דוקא דער „העלם“ זאָל אַרויסרופן (און זיין אַ „כלי“ צו) אַ העכערן אור.²⁹

און וויבאַלד אויך אין וועלט גופא (ווי זי איז נאָך אַ „עולם מלשון העלם“,

אידן דורך תורה ומצותי זאָלן אויפטאָן גילוי אלקות אין וועלט. קומט אויס אַז דער גילוי אלקות וואָס ווערט נמשך אין וועלט דורך ישראל און תורה, איז ניט קיין ענין וואָס קומט אַלס דבר נוסף צו איר מציאות – וואָרום וויבאַלד אַז דאָס (דער גילוי אלקות שע"י ישראל והתורה) איז די כוונה און תכלית פון דעם וועלט גופא, הייסט עס דאָך, אַז דער עולם גופא (בפנימיותו) „מאָנט“ אַז עס זאָל זיך דורכפירן (זיין תכלית): דער גילוי אל-קות אין עס (דורך תומ"צ פון אידן).

דאָס אַליין איז אָבער ניט מספיק. וואָרום וויבאַלד אַז דער גדר פון „עולם“ איז (פון לשון) העלם כנ"ל – אַז מצד הבריאה איז איר עצם מציאות אַזאַ וואָס אין איר איז ניט נרגש דער תכלית וואָס דאָרף אין איר דורכגעפירט ווערן, נאָר אדרבה, מצד בריאתה איז ענינה העלם – קומט דאָך אויס, אַז בנוגע צו דער מציאות און ענין פון עולם גופא, איז די המשכת אלקות שע"י המצוות ווי אַ צו-געגעבענע זאָך.

און אַט די שאלה ווערט באַוואָרנט מיט דעם וואָס מען זאָגט אַז דאָס וואָס דער גילוי דלעתיד טוט זיך אויף דורך „מעשינו ועבודתנו“ איז עס (בעיקר) „כל זמן משך הגלות“, כדלקמן.

ט. ס'איז מבואר אין חסידות בכמה מקומות²⁶, אַז בזמן הגלות איז מאיר דער כח המס'נ מער ווי בזמן הבית, ווייל דווקא דער העלם והסתר (פון זמן הגלות) רופט אַרויס דעם גילוי פון כח המס'נ.

ווי קומט עס אַז „העלם“ זאָל אַרויס-רופן גילוי (פון מס'נ) – „העלם“ און

(27) בד"ה אני ישנה שם (ועוד), לפי שכח השכל מעלים על הרצון – פשיטות הנפש, משא"כ בעקב, ולכא"כ כ"ה גם במשל בכח המס'נ שבזמן הגלות ע"ש. אבל ראה לקו"ש ח"ט ע' 75 הע' 30, שממ"ש בתו"א „ובחינה זו נקרא הרגל ראש כו" משמע דהעקב (מצד פחיתותו) הוא כלי לבחינת תחלתו (וראה גם ד"ה אני ישנה סה"מ אידיש ספ"ד). וכן מוכח גם מהענין (דדירה בתחתונים) דדוקא התחתונים הם דירה לעצמותו מצד ההרגש דמציאותו מעצמותו שבעוה"ז, ומזה מובן גם בכח המס'נ כדלקמן בפנים. וראה הע' 31.

(28) ראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע' 73 ואילך. (29) ע"פ מ"ש בפנים יומתק הלשון בתניא פל"י „שימות המשיח. . הם תכלית ושלמות בריאת

(26) ראה בארוכה ספר המאמרים אידיש בתחילתו. ד"ה אני ישנה תש"ט. ובכ"מ.

המשכת אלקות שע"י המצוות בזמן הגלות איז פועל (ביתר שאת) און איז זיך (מער) מתלבש אין דער מציאות פון „גשמיות עוה"ז"³² גופא, ביז דאָס קומט אַרויס לעת"ל בגילוי, אַז דער „ונגלה כבוד הוי" וראו כל בשר" וועט זיין מצד די תכונות און טבע הבשר גופא.

יוד. עפ"י כהנ"ל וועט מען פאַרשטיין דעם חילוק צווישן דער שייכות פון פ' שמיני צום סיום הסדרה פון פ' צו שלפני' און דער שייכות פון פ' „זאת החיי" צו דער פ' שמיני גופא:

אין די ז' ימי המילואים, וואָס רעדט זיך בסיום פ' צו, האָבן אהרן ובניו אָפּגעטאַן אַלץ וואָס ס'איז שייך צו אויפטאָן דורך דער עבודה שלמטה, אויך די המשכה פון אלקות וואָס ווערט נמשך דורך אתעדל"ת – וואָס ווערט נכלל אין בחי' „ז"³³.

אַבער דאָס אַלץ איז געווען ווי אַ חכמה און הקדמה צום „כבוד ה'", צו דער השראת השכינה במשכן ביום השמיני למילואים, אַז דאָס זאָל זיין אין אַן אופן פון „שמיני", ד. ה. אַז בחי' האלקות וואָס איז מובדל לגמרי פון דער בריאה, זאָל ווערן פאַרבונדן (אויך) מיט די עניני הבריאה (שבמספר) ז'³⁴.

32) תניא שם.

33) ראה לקו"ש ח"ב ע' 62 ואילך.

34) לכאור' א"מ: מכיון שהגילוי שביום השמיני, האור שלמע' מהשתל', בא דוקא ע"י ההעלם, כנ"ל בארוכה, איזו שייכות יש (ומהו הצורך) בהקדמה דעבודה המטה בז' ימה"מ? והביאור (בקיצור עכ"פ): בכדי שיהי' לו ית' דירה בתחתונים שאלקות יומשך ויאר בעולם בגילוי ובפנימיות, צריך ב' אופני עבודה: עבודה דמס"ג; ועבודה דכחות פנימיים, השגת אלקות אהוי"ר וכו': בהגילוי דמס"ג מתבטא איך שההעלם דעולם

איידער עס ווערט נתגלה די כוונה וואָס אין איר) שפיגלט זיך אָפּ אַז די כוונה פון העלם העולם גופא איז בכדי עס זאָל נמשך ווערן אין אים אַ תוספות ויתרון אור (דורך קיום המצוות) – דעריבער איז דער גילוי אלקות בעולם (דורך קיום המצוות) פאַרבונדן מיט דער מציאות פון וועלט גופא.

און דאָס איז די הסברה פון דעם וואָס מען זאָגט אַז דער גילוי דלעתידי איז „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות" – ווייל מצד דעם מס"ג שבזמן הגלות ווערט אין דעם העלם פון עולם גופא אַרויסגעבראַכט און נתגלה, אַז זיין כוונה איז דער גילוי אלקות הנמשך ע"י תומ"צ;

און דאָס איז די סיבה³¹ וואָס די

עוה"ז שלכך נברא מתחלתו" – דלכאור' מה מוסיף ב"ש שלכך נברא מתחלתו" – כי ע"י הוספה זו דוקא מוסבר איך שהגילוי דיומה"מ ותחת"מ יהי' בהמציאות דעוה"ז גופא.

30) להעיר מהמשך תעריב ח"ג ס"ע א'רפא ואילך.

31) בד"ה מצה זו תש"ז פ"ב (ועד"ז בהמשך תעריב פ"ב. ובכ"מ), שביש הנברא יש דוגמת „ענין מציאותו מעצמותו ומענין נמצא בכלתי מציאות נמצא", ועפ"ז ה' אפשר לכאר (וראה לקו"ש ח"ב ע' 74 ה' 30), דזה מה שהעולם (מצד ענינו גופא) נעשה דירה לו ית' (אף שענין וגדר העולם הוא העלם) הוא לפי שגם בהעלם דעולם גופא (ההרגש דמציאותו מעצמותו) מתבטא מציאות העצמות,

אבל ביאור זה אינו מספיק עדיין, כי השייכות של היש דעולם (מצד ההרגש דמציאותו מעצמותו שבו) להעצמות, אינה מתייחסת לענין הגילוי (שהרי אדרבה: ההרגש דמציאותו מעצמותו שבעולם היא שאין לו שייכות לאלקות), ולכן: שייכות זו (של היש דעולם להעצמות) אינה מספיקה שמצד זה יהי' בעולם גילוי העצמות.

משא"כ להביאור שבפנים, ההעלם דעולם שייך (גם) לגילוי העצמות, מכיון שההעלם (בזמן הגלות) היא המעורר את גילוי כח המס"ג (שמצד עצם הנשמה המיוחדת בעצמותו ית').

(*) להעיר מפירושי פרשתנו ט, כג: ה' מצטער כו' והיו ישראל נכלמים כו'. וראה לקמן הערה 41.

אין דער פ' „וזאת החי“ וואו עס רעדט זיך וועגן חיות ובהמות טמאות וכו' און וועגן איסור אכילתם וטומאתם – דאָס איז שייך און איז אַ חלק פון פ' שמיני עצמה:

כוונתו גילוי אלקות, אבל להיות שהעלם וישות זה הוא צד הטהור שבכל הנבראים, הרי אינו פועל ומגלה שגם תכונות וגדרי הפרט דכל נברא הם כלים לאלקות [ועוד: מכיון שעבודה דמס"ג היא באופן שאין מתחשבים כ"א מתגברים על ההעלמות והסתרים – אי"כ אי"ז שייך לעניני העולם עצמו], ולכן צריך להעבודה דהשגה ואהו"ר שגם גדרו הפרטי דכל נברא הוא כלי לאלקות.

ולאידך: העבודה דהשגה ואהו"ר אינה מספיקה כי (נוסף ע"ז שהוא הנמשך ע"ז הוא אור שבערך הבריאה הרי) מצד העלם דעצם דעולם הוא הוספה על עצם מציאותו, ולכן צריך להעבודה דמס"ג שמבטא שגם העצם דעולם הוא כלי לאלקות ושיהי' יתרון האור – בחי' אור הבל"ג שלמע' מהשתל', שאי"ז הוספה על מציאותו שהרי ההעלם גופא מעורר גילוי כח המס"ג, ואי"צ ע"ז עבודה ויגיעה**.

ולכן ע"י הקדמת העבודה דהשגה ואהו"ר שנמשך האור שלפ"ע העולמות באופן גלוי ופנימי בפרטי גדרי הנבראים (אף שההמשכה היא כמו הוספה כנ"ל) – שבכללות היא גם העבודה שבזמן הבית (כבד"ה אני ישנה שם) – הרי כאשר נמשך לאח"ז אור הבל"ג – ועד, ונגלה כבוד הוי"ל לעת"ל – הרי זה שייך לא רק לבחי' העלם וישות העולם (שההעלם מעורר אור הבל"ג – שבכללות הוא בזמן הגלות –) אלא גם בתכונות וגדרי הנבראים.

וכ"ה גם במשכן שהוא תיקון לסילוק שכינה להיות דירה בתחוננים (לקו"ת צו י, ד. וראה המשך בבתי לגני השי"ת בתחלות): ע"ז עבודת המטה שמתחלקת בכללות ב', ז' ימה"מ, שנמשך האור שלפ"ע העולמות בתכונות וגדרי הנבראים הרי"ז הקדמה שהראת השכינה, וירא כבוד ה" (פרשתנו ט, כג), האור הבל"ג שלמע' מהשתל' ביום הח' יהי' באופן של „שמיני“, היינו לא רק „בתחוננים“ (עצם דהעלם העולם) אלא גם בפרטי גדרי הנבראים – שבמספר ז' (וראה פירש"י ט, יד

דער זיכוך פון עולם, ל' העלם, וואָס דורך דעם ווערט אַרויסגעבראַכט בשל"י מות אַז זיין כוונה איז צוליב גילוי אלקות – ז. ה. בחי' האור וואָס איז מובדל אינגאַנצן מהבריאה, דער זיכוך טוט זיך אויף דורך דעם וואָס ס'איז דאָ די מציאות און אַ נתינת מקום פאַר (העלם יותר) חיות ובהמות טמאות כו' און פונדעסטוועגן איז דאָ דער „להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החי' הנאכלת ובין החי' אשר לא תאכל“³⁵ [ובדוגמת מאמר רז"ל³⁶ אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר אלא אפשי ומה אעשה אבי שבשמים גזר עלי], וואָס דורך דעם ווערט דער זיכוך אויך אין דעם העלם וואָס גיט אַן אָרט צו חיות ובהמות טמאות; און ווי דער מדרש³⁷ זאָגט אויפ'ן פסוק „זאת הבהמה“: „לא ניתנו המצוות לישראל אלא לצרף בהן את הבריות“ [וואָס צירוף דאָ מיינט זיכוך]³⁸.

און דורך דעם וואָס אין דעם העלם שפיגלט זיך אַפ זיין כוונה ותכלית, דער גילוי אלקות – דער רצון עצמי פון אַ אידן („אבי שבשמים גזר עלי“)³⁹ וואָס ווערט דורך דעם נתגלה⁴⁰,

„להשרות שכינתו במעשה ידיכם כו“ ושם כט „כל הטורח שטרחנו כו“.

(35) סוף פרשתנו.

(36) תו"כ, ופירש"י קדושים כ, כו.

(37) ויק"ר פרשתנו פי"ג, ג.

(38) ראה בבנה"ל אוה"ת פרשתנו ע' נב. ושם ע' נד ביזכוך ההעלם.

(39) ולהעיר מאוה"ת פנחס ע' ארו בביאור מארו"ל אל יאמר אדם אי אפשי כו' „שאף שהי' לו רצון לזה הוא נמנע מצד גזירת מלך העולם והי' בחי' אתכפיא גמור דחשוכא ממש“.

(40) עוד ענין בזה, דענין מפרסת פרסה היינו ההבדל דייה רקיע שיהי' מבדיל בין מים למים (נועם אלימלך סוף פרשתנו הובא באוה"ת פרשתנו ע' מח). והרי זהו בדוגמת ההבדל שנעשה ע"י הצמצום שע"ז בכח להפוך את העלם הצמצום לאור, ראה בהמשך שם בסוף המאמר ע' תקמב"ג. וראה אוה"ת שם ע' ס.

(**) להעיר מהמשך תער"ב שם (ז"ג) בהזילוק מה שהכלי ממשך אור וגילוי והוא ע"י העבודה דתנו"צ בכלל, לזה שהכלי עצמה נעשה אור וגילוי ע"י מס"ג כו'.

סוקן⁴³, ווי ער איז דאָרט מבאר בפרטיות דעם חושך און העלם פון יעדער גלות, וואָרום דער אויפטו און גילוי פון זאת החי' גו' להבדיל גו' איז דער ענין וואָס טוט זיך אויף ע"י הגליות, וואָס די המשכה פון דעם קומט אַרויס בגילוי לעת"ל, כנור של "שמונה נימין".

און ווי ער איז מסיים אין מדרש: "ואת החזיר זו אדום כו' ולמה נקרא שמה חזיר שמחזרת עטרה לבעלי' הדא הוא דכתיב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה".

(משיחת ש"פ שמיני תשל"א ותשל"ו.
ש"פ אחרי ומאמר דאחש"פ* תשכ"ה)

(43) שם, פי"ג, ה.

(* נדפס בספר המאמרים – מלוקט ח"ב ע' מה.

דאָס טוט אויף דעם גילוי פון "שמיני ני"⁴¹, אַז דער גילוי אלקות, וואָס איז העכער אינגאַנצן פאַר וועלט, ווערט נתגלה אין "שבעה" – עס ווערט "שמיני" – נתגלה ונתאחד אין דער בריאה גופא כנ"ל בארוכה⁴².

און לויט דעם איז פאַרשטאַנדיק וואָס דער מדרש זאָגט אַז די חיות טמאות איז דאָס – "משה ראה את המלכיות בעי-

(41) להעיר מב' הפירושים בויהי ביום השמיני לשון שמחה או לשון צער – ראה מגילה י, ב. אוה"ח ריש פרשתנו. וראה ויק"ר פרשתנו (פי"א, ז. קרוב לסופו).

(42) להעיר שבסוף פ' "זאת החי" נאמר "והתקדשתם קדושים" ופרש"י "והתקדשתם קדשו את עצמכם למטה", "והייתם קדושים לפי שאני אקדש אתכם למעלה ולעולם הבא".

